

[Kjær Rasmussen.]

ket dets ledere, og så langt synes jeg jo også man med rimelighed kunne forlange at partierne i det høje ting var kommet i 1967, specielt på baggrund af det, nogle af dem foretog sig under krigen. Nu benyttes der ofte i lovforslaget vendingen tjenstlige hensyn. Disse tjenstlige hensyn har vi ikke ment at kunne acceptere som gyldig grund for forflyttelse, dersom denne forflyttelse kun rammer talsmanden. Efter vor opfattelse skal det stå i loven, at han kan klage efter de almindeligt gældende klageregler.

Så er der spørgsmålet om talsmandsudvalgets beslutningsdygtighed. Det er mig ubegribeligt, at flertallet ikke kan gå med til en så selvfølgelig bestemmelse, den, der findes i vort ændringsforslag nr. 8. Man sidder tilbage med en fornemmelse af, at dette dog vist i virkeligheden ikke er tænkt som ret meget andet end en narresut. Nu håber jeg ikke, jeg bliver for overlegen i mælet for forsvarsministeren.

Efter forslaget kan kun chefen indkalde særlig sagkyndige til at give møde for talsmandsudvalget. Men kunne det ikke lade sig gøre at få en forklaring på, at dette er det eneste ideelle. Så vidt jeg kan se, så er det jo i direkte modstrid med de demokratiske spilleregler. Jeg kan altså anbefale vore ændringsforslag. Jeg synes, de er nødvendige, hvis dette her skal komme til at ligne lidt, og jeg skylder at gøre opmærksom på, at vi ikke kan medvirke til det ændringsforslag, der er stillet af liberalt centrum.

Bilgrav-Nielsen: I klimaudvalgets betænkning anføres flere grunde til, at den nugældende talsmandsordning for forsvarets personel ikke har fungeret tilfredsstillende. Man nævner således manglende eller utilstrækkelig orientering af mandskabet om talsmandsordningens indhold og om talsmandens opgaver. Man nævner den dårlige kontakt mellem talsmændene indbyrdes, og man nævner, at der er mangel på kommunikation, kommunikationskanalerne er ikke gode nok. Og endelig nævner man, at talsmændene har utilstrækkelig viden om de forskellige forhold, som gør sig gældende, for at de kan bruge talsmandsordningen på en god måde.

Hvad angår det første, den utilstrækkelige

orientering af talsmændene og det øvrige mandskab, har jeg i udvalget fremført ønske om, at vi i det omfang, det er os muligt, tilskynder til, at denne ret alvorlige fejl bliver rettet i den lov, vi nu arbejder med. Der var enighed herom, og som det fremgår af betænkningen, henstiller udvalget, at forsvarsministeren i Kundgørelse for Forsvaret langt mere udførligt fastlægger, hvad den omtalte mandskabsorientering skal omfatte, specielt hvilke ting talsmændene og andet personel skal have udleveret. Vel skal talsmanden gennemgå kursus i udøvelse af sit hverv og herunder også gennemgå de forskellige regler. Man kan imidlertid ikke forvente, at disse regler kan huskes, hvorfor det er nødvendigt, at man udleverer, som det bliver nævnt, loven om samarbejdsregler, lov om klageadgang, den militære straffelov, militær retsplejelov osv. Det har glædet mig, at udvalget er blevet enig om dette. Det er mit håb, at den lov, vi her arbejder med, får en udformning, der gør det muligt at normalisere tilværelsen for det indkaldte mandskab. Det kræver imidlertid ikke blot en god lov, men det kræver endvidere, at der bliver arbejdet inden for lovens rammer. Bliver der det, vil det kræve plads for arbejdet, og vi må her se i øjnene, at belægningsstuer, opholdsstuer, ikke er et egnet arbejdssted for talsmanden. Det synspunkt har jeg fremført i udvalget, som har givet tilslutning til tanken om, at der på tjenestestederne bør være indrettet et egnet rum, der kan stilles til rådighed for talsmændene som arbejdssted.

Jeg kunne have ønsket, at vi betænkningen havde udtrykt os med større fasthed og sagt, at der på alle steder skulle stilles et sådant rum til rådighed for talsmændene. Dels tror jeg, der vil blive behov herfor, og dels tror jeg, at det er muligt på så godt som alle tjenestesteder at finde et egnet lokale. Havde vi udtrykt os mere bestemt, ville det måske også have kunnet få følger for fremtidige nyindretninger af kaserner, eventuelle nybygninger, således at forsvarsministeren her kunne have fastlagt, at et sådant rum skulle tilvejebringes. Jeg henstiller til forsvarsministeren at have dette i tankerne.

I forbindelse med den omfattende virksomhed, der forhåbentlig bliver mulighed for, har jeg endvidere fremført ønsket om,